

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

LUYỆN TẬP VỀ TỪ GHÉP VÀ TỪ LÁY

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

Bước đầu nắm được mô hình cấu tạo từ ghép, từ láy để nhận ra từ ghép và từ láy trong câu, trong bài.

GV lưu ý : Kiến thức về các mô hình cấu tạo từ ghép, từ láy không phải là kiến thức bắt buộc đối với HS lớp 4. SGK đưa các kiến thức này dưới dạng bài tập chỉ để giúp HS dễ nhận ra từ ghép, từ láy trong câu, trong bài.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Một vài trang *Từ điển tiếng Việt* hoặc *Từ điển học sinh* để tra cứu.
- Bút dạ và một số tờ phiếu khổ to viết sẵn 2 bảng phân loại của BT2, 3 để HS các nhóm làm bài.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

- Một HS trả lời câu hỏi : *Thế nào là từ ghép ? Cho ví dụ.* (Từ ghép gồm 2 tiếng có nghĩa trở lên ghép lại. VD : xe *đạp* – hai tiếng xe và *đạp* đều có nghĩa, chúng bổ sung cho nhau tạo nên nghĩa mới : chỉ một loại xe.)
- Một HS trả lời câu hỏi : *Thế nào là từ láy ? Cho ví dụ.* (Từ láy gồm 2 tiếng trở lên phối hợp theo cách lặp lại âm hay vần, hoặc lặp hoàn toàn cả phần âm lẫn phần vần. Ví dụ : *luôn luôn* – lặp lại cả âm và vần, *xấu xa* – lặp lại âm đầu *x*, *lẹt đẹt* – lặp lại phần vần)

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : GV nêu MĐ, YC của tiết học.

2. Hướng dẫn HS làm bài tập

Bài tập 1

- Một HS đọc nội dung BT1.
- Cả lớp đọc thầm, suy nghĩ, phát biểu ý kiến. GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :
 - + Từ *bánh trái* có nghĩa tổng hợp.
 - + Từ *bánh rán* có nghĩa phân loại.

Bài tập 2

- HS đọc nội dung BT2 (đọc cả bảng phân loại từ ghép và M:).
 - GV : Muốn làm được bài tập này phải biết từ ghép có hai loại :
 - + Từ ghép có nghĩa phân loại (như **bánh rán**).
 - + Từ ghép có nghĩa tổng hợp (như **bánh trái**).
 - GV phát phiếu cho từng cặp HS trao đổi, làm bài.
 - Đại diện các nhóm trình bày kết quả. GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :
- Câu a) Từ ghép có nghĩa phân loại : *xe điện, xe đạp, tàu hoả, đường ray, máy bay*
Câu b) Từ ghép có nghĩa tổng hợp : *ruộng đồng, làng xóm, núi non, gò đồng, bãi bờ, hình dạng, màu sắc*

Bài tập 3

- Một HS đọc nội dung BT3.
- GV : Muốn làm đúng bài tập này, cần xác định các từ láy lặp lại bộ phận nào (lặp âm đầu, lặp phân vân hay lặp cả âm đầu và vân).

Lời giải :

Từ láy có hai tiếng giống nhau ở âm đầu.	<i>nhút nhát</i>
Từ láy có hai tiếng giống nhau ở vân.	<i>lạt xạt, lao xao</i>
Từ láy có hai tiếng giống nhau ở cả âm đầu và vân.	<i>rào rào, he hé</i>

3. Củng cố, dặn dò : GV nhận xét tiết học. Dặn HS về nhà xem lại BT2, 3.